

جلد

۱

باران خوبی‌ها

شرح بهترین خطبہ اخلاقی نہج البلاغہ

فهرست

۱۱	مقدمه ناشر
۱۳	بخش ابتدایی بهترین خطبه اخلاقی نهج البلاغه
۱۵	آشنایی با خطبه همام
۱۷	لزوم «آموزش» همگان در حوزه مباحث اخلاقی
۱۸	چگونگی ایراد خطبه
۲۰	ویژگی های این خطبه
۲۸	با خطبه همام خلوت کنید
۳۰	ترکیب هنرمندانه اندیشه و احساس
۳۱	شیوه ما در شرح این خطبه
۳۳	سؤال همام (صَفَّ لِي الْمَتْقِينَ...)
۳۵	انواع سؤال
۴۲	سؤال همام، یک سؤال خوب
۴۷	«درک» و «درد»؛ لازمه یک سؤال خوب
۵۱	دیدن زیبایی یک نیاز حقیقی

۶۱ **تقوا! نیاز همه انسان‌ها (فَقَسِمَ بَيْنَهُمْ ...)**

۶۳ انگیزه‌ها و فواید حمد و ثنای الهی در ابتدای کلام (فَحَمِدَ اللَّهُ ...)

۶۵ ذکر عظمت و کبریایی خداوند (أَمَا بَعْدُ...)

۶۷ عشق انسان به خدای «متکبر»

۶۸ نیاز همه انسان‌ها به تقوا در عین تفاوت‌ها (فَقَسِمَ بَيْنَهُمْ مَعَايِشَهُمْ)

۶۹ تفاوت امتحان انسان‌ها با توجه به روحیه آنها

۷۱ موقعیت و توانمندی بالاتر، نیازمند تقوای بیشتر

۷۲ تفاوت تقوا با صفات طبیعی

۷۴ یکی از قسمت‌های سخت «تقوا»

۷۵ **زیبایی تقوا (فَالْمُتَّقُونَ...)**

۷۷ ضرورت توجه به زیبایی دین

۷۸ زیبایی مفهوم تقوا

۸۰ تعریف تقوا

۸۱ حقیقت تقوا، صیانت از یک شیء گران بها

۸۲ تجلیل عاشقانه تقوا

۸۳ رد پای «تقوا» در همه داستان‌های عاشقانه

۸۵ نسبت تقوا و ترس

۸۶ دو مبنای علمی تقوا

۸۹ **اهلیت (هُم أَهْلُ الْفَضَائِلِ)**

۹۱ معنای «اهل فضائل بودن»

۹۲ فضل خدا وسیله آزمایش

۹۵ نباید دنبال فضائل بود!

۹۷ **برون داد مهمتر از درون داد (مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ)**

- ۹۹ صفات ظاهری اهل تقوا
۱۰۰ تقدم صفات خروجی بر صفات ورودی
۱۰۱ سخت بودن کنترل زبان
۱۰۲ دلایل سختی کنترل زبان
۱۰۳ ریزه کاری های کنترل زبان
۱۰۴ «زبان» نشان گر شخصیت، نیات و باطن انسان ها
۱۰۶ نقش «زبان» در تقویت ریشه بدی ها
۱۰۷ نقش زبان در توجیه گناهان
۱۰۸ نتیجه آزمایش تجربی: توجیه کار بعد از انجام دادن آن
۱۱۰ دلیل اهمیت بالای «توبه»: جلوگیری از خرجه توجیه گناه
۱۱۲ سکوت، راه حلی ساده و فراگیر
۱۱۳ سکوت راه حلی منفعلانه
۱۱۴ ترجیح سخن دوست بر سکوت
۱۱۶ خوب سخن گفتن متقین، ناشی از پاکی درون
۱۱۷ سخن گفتن، گاهی قصاوت است
۱۱۷ انتقال بیماری های روحی از طریق هم زبانی
۱۱۸ دوراه مؤثر برای کنترل بد زبانی

۱۲۱ **پوشیدن لباس خوب (مَلَبَسُهُمُ الْإِقْتِصَادُ)**

- ۱۲۳ دومین ویژگی اهل تقوا
۱۲۴ آراستگی مخلصانه
۱۲۵ سختی اخلاص در لباس

۱۲۶	نکوهش اخلاص ساده لوحانه
۱۲۸	لباس ها، تابلوهای تبلیغاتی عصر مدرن
۱۳۰	انواع و اقسام تظاهر معنوی
۱۳۲	لباس زمانه، بهترین لباس
۱۳۷	فروتنی (مَشِيئُهُمُ التَّوَّاضِعُ)
۱۳۹	مشی متواضعانه اهل تقوا
۱۴۰	سخت بودن تواضع
۱۴۱	قاعده دنیا: دسترسی به چیزی با عمل به ضد آن!
۱۴۲	رابطه عبادت و تواضع
۱۴۳	ارزش فروتنی نزد خداوند
۱۴۵	تواضع، صفت راهبردی شیعه
۱۴۶	«تواضع» نشانه شیعیان حقیقی
۱۴۷	آسیب ها و لغزشگاه های تواضع
۱۵۱	پوشاندن نگاه (عَضُوا أَبْصَارَهُمْ...)
۱۵۳	کنترل چشم یا دل؟
۱۵۵	طبیعت چشم، فریب انسان
۱۵۶	دوری از غفلت با اجتناب از «نگاه زیادی»
۱۵۹	فلسفه چشم پوشی و منع نفس
۱۶۱	چشم پوشی جزء ذات زندگی بشر
۱۶۳	انجام اوامر الهی، هم فال و هم تماشا
۱۶۴	پذیرش محرومیت ها، مقدمه چشم پوشی
۱۶۵	دائمی بودن محرومیت ها

مقدمه ناشر

انسان‌ها معمولاً از شنیدن «توصیه» زود خسته می‌شوند. حتی برخی از آن فرار می‌کنند. اما «توصیف» این‌گونه نیست؛ به‌ویژه اگر توصیف خوبی‌ها باشد. شاید هیچ چیزی به اندازه توصیف خوبی‌ها نتواند انسان‌ها را برای حرکت و اقدام به شوق آورد و به آنها انگیزه و ارادهٔ کافی ببخشد. اساساً شیوهٔ «توصیف» که به جای «توصیه» به کار می‌رود، روشی منحصر به فرد و بسیار تأثیرگذار است که انسان‌ها را عمیقاً به حقیقت جذب و علاقه‌مند می‌کند. حضرت آیت الله بهجت (ره) می‌فرمود: «مراجعه به تراجم علمای سلف (زندگی‌نامهٔ عالمان درگذشته)، به منزلهٔ مراجعه به کتاب‌های معتبر اخلاقی است.»^۱ علتش این است که آن کتاب‌ها در واقع توصیف زندگی انسان‌های خوب است.

۱. در محضر آیت الله بهجت، رخشاد، ج ۱، حکمت ۱۵۹.